

Høringsnotat om forskrift om overgangsbestemmelser til ny kommunelov

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, mai 2019

1. Innledning

Stortinget vedtok 22. juni 2018 en ny kommunelov. Denne loven vil i dette notatet bli omtalt som "kommuneloven (2018)" eller "den nye loven."

Mesteparten av den nye loven settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023, jf. kgl.res nr. 2062 av 20.12.2018. Dette gjelder kapitlene 1 til 13, 17 til 24, 26, 27, 30 og 31. Kapitlene 14, 15, 16, 28 og 29 (økonomibestemmelsene) settes i kraft 1. januar 2020. Kapittel 25 vil settes i kraft på et senere tidspunkt.

Kommuneloven (1992) oppheves fra samme tid som den nye loven settes i kraft. Det betyr at de bestemmelsene i kommuneloven (1992) som blir erstattet av tilsvarende eller lignende bestemmelser i den nye loven, oppheves fra og med det konstituerende møtet.

De bestemmelsene i kommuneloven (1992) som blir erstattet av økonomibestemmelsene i den nye loven, vil på sin side oppheves fra 1. januar 2020. Med "økonomibestemmelsene" i den nye loven, menes altså kapitlene 14, 15, 16, 28 og 29.

Når en lov skal oppheves og en ny lov skal settes i kraft til erstatning for denne, vil det være behov for enkelte overgangsbestemmelser. Slike overgangsbestemmelser skal løse enkelte spørsmål som oppstår i forbindelse med ikraftsettingen av den nye loven, og som den nye loven ikke selv løser. Formålet med dette høringsnotatet er å foreslå slike overgangsbestemmelser. Departementet tar sikte på å forskriftsfeste enkelte overgangsbestemmelser i de øvrige forskriftene til den nye kommuneloven. Det gjelder overgangsbestemmelser som er nært knyttet til de aktuelle forskriftene.

Forslaget til forskrift er hjemlet i kommuneloven (2018) § 31-4.

2. Forslag til forskriftsbestemmelser

2.1 Forlenget funksjonstid for enkelte typer organer

Enkelte typer folkevalgte organer videreføres ikke i den nye loven. Mest praktisk er *faste utvalg* og *komiteer*, som blir erstattet av *utvalg*. Det betyr at det rettslige grunnlaget for faste utvalg og komiteer oppheves samtidig med gjeldende kommunelov. Det vil likevel kunne være behov i kommunene for at enkelte av disse faste utvalgene og komiteene skal fungere i en viss tid etter det konstituerende møtet i kommunestyret. Dette vil også være den nye kommunelovens normalordning i tilfeller hvor nye medlemmer til disse organene ikke blir valgt i det konstituerende møtet, jf. § 7-1 femte ledd. Men § 7-1 femte ledd gjelder naturlig nok ikke for de folkevalgte organene som ikke er videreført i den nye loven.

Departementet foreslår derfor en overgangsregel som åpner for at de typene av folkevalgte organer etter 1992-loven som ikke videreføres i den nye loven, vil kunne fungere fram til første årsskifte i den nye valgperioden, altså fram til 1. januar 2020.

Den samme overgangsregelen bør gjelde også for eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Disse organene er i dag hjemlet i henholdsvis eldrerådsloven og lov

om råd for personer med nedsatt funksjonsevne m.m. Disse to lovene er vedtatt opphevet i lov 16. juni 2017 nr. 62.

Når det gjelder folkevalgte organer der det rettslige grunnlaget videreføres i den nye kommuneloven, vil disse ha adgang til forlenget funksjonstid direkte med hjemmel i § 7-1 femte ledd.

2.2 Eierskapskontroll

Eierskapskontroll blir med den nye loven en revisjonsoppgave, jf. § 24-2 første ledd. Det betyr at det kun er revisor som kan utføre eierskapskontroll. Etter dagens kommunelov kan også andre enn revisor utføre slik kontroll. Det er derfor behov for en overgangsregel for eierskapskontroller som blir bestilt etter gjeldende lov, men som ikke blir ferdigstilt før den nye loven er satt i kraft. Departementet mener at eierskapskontroller som bestilles med hjemmel i dagens kommunelov skal kunne ferdigstilles og sluttbehandles selv om det ikke er en revisor som utfører kontrollen. En eierskapskontroll vil i denne sammenhengen anses som bestilt når kontrollutvalget har truffet slikt vedtak. Hvis det ikke innføres en slik overgangsregel, vil igangsatte eierskapskontroller som ikke gjennomføres av revisor ikke kunne ferdigstilles. Det vil være lite hensiktsmessig.

Den foreslåtte overgangsregelen betyr at det ikke stilles krav til at det er en revisor som utfører eierskapskontrollen, selv om kontrollen ikke blir slutført og rapporten ferdigbehandlet før etter lovens ikrafttredelse.

2.3 Revisjon

I utkast til forskrift om budsjett- og regnskap er det foreslått overgangsregler for behandlingen av årsregnskap for 2019, se høringsnotat 19. desember 2018 § 12-2. Departementet foreslår der at årsregnskapet for 2019 skal avlegges og vedtas i samsvar med dagens regnskapsforskrift (forskrift 15. desember 2000 nr. 1424 om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommune).

Hvis årsregnskapet skal avlegges og vedtas etter dagens regelverk, bør også revisjonen av regnskapet gjøres i samsvar med dagens regelverk. Det er regnskapsrevisors plikter og mandat som er det sentrale i denne forbindelsen. Disse reglene fremgår av dagens revisjonsforskrift kapittel 2, men er i det vesentlige tatt inn i den nye loven §§ 24-5 til 24-8. Departementet foreslår derfor en overgangsbestemmelse om at for regnskapsåret 2019 skal ikke årsregnskapene og årsberetningene revideres i samsvar kommuneloven (2018), men i samsvar med gjeldende revisjonsforskrift (forskrift 15. juni 2014 nr. 904 om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.) kapittel 2.

2.4 Tilsyn

Etter kommuneloven (1992) § 60 a skal statlig tilsyn med kommunens oppfyllelse av lovpålagte plikter skje etter reglene i kapittel 10 A i kommuneloven. Kommuneloven inneholder altså prosessregler der fylkesmannen eller annen tilsynsmyndighet fører tilsyn med kommuneplikter. I ny kommunelov er det endringer i bestemmelsene om kommunenes

partsrettigheter og saksgangen der det er aktuelt å ilegge reaksjoner som et ledd i tilsynet. Det er derfor behov for en overgangsregel som regulerer tilsyn som blir satt i gang før den nye loven trer i kraft. Departementet mener at slike tilsyn i sin helhet bør gjennomføres etter kommuneloven (1992). Det er lite praktisk, og heller ikke et stort behov for, at kommunelovens regler om tilsyn endres med virkning for et igangsatt tilsyn.

Departementet foreslår derfor en overgangsregel om at den nye kommunelovens regler om statlig tilsyn vil gjelde for tilsyn som settes i gang etter at den nye loven er satt i kraft i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen (høsten 2019). Det følger også av bestemmelsen at tilsyn som er igangsatt før dette tidspunktet, skal følge tilsynsreglene i kommuneloven (1992). Et tilsyn regnes som igangsatt når fylkesmannen eller annen tilsynsmyndighet har sendt varsel om oppstart av tilsyn. Varsel om tilsyn skjer gjennom et formelt brev der fylkesmannen eller annen tilsynsmyndighet informerer om at tilsyn vil finne sted og nærmere informasjon om gjennomføringen.

3. Forslag til forskrift

Utkast til forskrift om overgangsbestemmelser til lov

Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet xx.yy. 2019 med hjemmel i kommuneloven § 31-4

§ 1 Forlenget funksjonstid for enkelte typer organer

Ny kommunelov § 7-1 femte ledd vil fram til første årsskifte i valgperioden 2019–2023 også gjelde for folkevalgte organer som har sitt rettslige grunnlag i kommuneloven 25. september 1992 nr. 107. Ny kommunelov § 7-1 femte ledd vil fram til første årsskifte i valgperioden 2019–2023 også gjelde for eldreråd valgt etter lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne etter lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsatt funksjonsevne m.m.

§ 2 Eierskapskontroll

For eierskapskontroll som er bestilt før ny kommunelov er satt i kraft i en enkelt kommune eller fylkeskommune, gjelder ikke kravet i kommuneloven § 24-2 første ledd om at det er revisor som skal utføre eierskapskontrollen. En eierskapskontroll er bestilt når kontrollutvalget har truffet vedtak om slik bestilling.

§ 3 Revisjon av årsregnskapet for 2019

Ny kommunelov §§ 24-5 til § 24-8 får ikke anvendelse på revisjon av årsregnskapet og årsberetningen for regnskapsåret 2019. Revidering av disse årsregnskapene og årsberetningene skal følge reglene i forskrift 15. juni 2004 nr. 904 om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.

§ 4 Tilsyn

Tilsyn som er igangsatt før ny kommunelov er satt i kraft i en enkelt kommune eller fylkeskommune, skal følge reglene i lov om kommuner og fylkeskommuner 25. september

1992 nr. 107 kapittel 10 A. Et tilsyn regnes som igangsatt når kommunen har fått varsel om tilsyn.

§ 5 Ikraftsetting

Forskriften trer i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret eller fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019-2023.